

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 683

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 8 april 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Penitentiaire gezondheidszorg - Hervorming

Op de vergadering van de Interministeriële Conferentie (IMC) Volksgezondheid van 26 maart 2018 werd een taskforce opgestart met het oog op de hervorming van de penitentiaire gezondheidszorg. In de beslissing stelde de IMC het volgende: "In lijn met internationale aanbevelingen en in uitvoering van de aanbevelingen van het KCE-rapport dat in oktober 2017 werd gepubliceerd, beslist de IMC om een Taskforce op te starten die een visie moet ontwikkelen en een gefaseerd implementatieplan om de zorg voor gedetineerden te verbeteren. Doel is te verzekeren dat de gezondheidszorg voor gedetineerden dezelfde kwaliteit bereikt als die voor de algemene bevolking. Het betreft een majeure operatie, die moet worden ondersteund en uitgewerkt door alle betrokken federale en deelstatelijke ministers, alsook door het werkveld. Op het federale niveau is vanzelfsprekend ook de minister van Justitie betrokken bij deze hervorming, die voor dit punt mee wordt uitgenodigd voor de IMC Volksgezondheid."

Tijdens de bespreking van het Vlaamse strategische plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025 heeft de minister gesteld dat de werkzaamheden daaromtrent opnieuw zijn opgestart. Zo zijn er al enkele momenten van overleg geweest tussen het federale niveau en de verschillende deelstaten. Ook werd een visienota opgemaakt en een planning met betrekking tot de geleidelijke implementatie van de visietekst. Bovendien wordt onderzocht of er in nieuwe, nog te bouwen gevangenissen al gestart kan worden op basis van de nieuwe principes, aldus de minister in antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 1308 van 24 augustus 2021. In antwoord op mijn vraag om uitleg van 1 februari 2022 zei de minister dat het hervormingstraject zou worden goedgekeurd op de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid.

In de pers lezen we recentelijk dat er vanuit de forensische psychiatrische centra vraag is naar ruimere omkadering om de nodige zorg te kunnen bieden aan de zeer intensieve en langdurige behandeling die nodig is voor de geïnterneerden voor wie het meer dan gemiddelde inspanningen en tijd vraagt om hen met succes te behandelen. Ook is er nood aan een voorziening voor de onbehandelbare geïnterneerden.

1. Kan de minister meer toelichting geven bij de nieuwe principes omtrent penitentiaire gezondheidszorg?
2. Werd het hervormingstraject al goedgekeurd door de IMC Volksgezondheid? Welke stappen werden en worden gezet om te komen tot de geleidelijke implementatie van de visietekst en de nieuwe principes?
3. Welke timing wordt daarbij gehanteerd?

4. In welke mate wordt er tegemoetgekomen aan de vraag naar meer versterking enerzijds en een nieuwe voorziening voor onbehandelbare geïnterneerden anderzijds?

ANTWOORD

op vraag nr. 683 van 8 april 2022

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. In het kader van de hervorming van de penitentiaire gezondheidszorg worden een viertal principes centraal gesteld:
 - streven naar toegankelijke en kwaliteitsvolle zorg voor personen in de gevangenis, gelijkwaardig aan deze voor personen in de vrije samenleving;
 - rekening houdend met de specificiteit van de penitentiaire context;
 - zoveel mogelijk ingebed in een breder gezondheidsbeleid en een beleid inzake zinvolle detentie (globaal en geïntegreerd zorgaanbod);
 - met inachtneming van voldoende flexibiliteit voor het uitwerken van een lokaal, gedifferentieerd zorgaanbod.

Dit zijn belangrijke basisprincipes die door alle betrokken ministers worden onderschreven. Daarnaast blijft de visietekst een belangrijk richtinggevend document voor de verdere concretisering van de hervorming. Het zijn de federale ministers bevoegd voor Justitie en Volksgezondheid die de lead hebben in deze hervorming. Vanuit Vlaanderen worden we enerzijds betrokken vanuit onze bevoegdheid voor Welzijn en anderzijds vanuit mijn coördinerende rol voor de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Vanuit die coördinerende rol garandeer ik dat het totaalplaatje van het aanbod van de hulp- en dienstverlening niet uit het oog wordt verloren.

2. Op de IMC Volksgezondheid van 23 februari 2022 werd het hervormingstraject goedgekeurd. Er werd afgesproken dat er een geïntegreerde aanpak zal worden gehanteerd bij de uitwerking van de visietekst. De werkgroepenstructuur die de visietekst heeft voorbereid krijgt daarom een doorstart, ditmaal om te komen tot inhoudelijke en organisatorische concretisering, maar ook om budgettaire analyses te maken. Daarom wordt er enerzijds prioriteit gegeven aan de werkgroep zorg, die ondertussen een eerste maal samenkwam en waarin de gezondheidszorg aan gedetineerden op de eerste en de tweede lijn wordt uitgewerkt en anderzijds de werkgroep financiën, waar de financiële oefening zal gebeuren.
3. Het is de bedoeling om ten laatste tegen juni 2022 de genoemde principes te concretiseren binnen de werkgroepen. Dat moet het mogelijk maken om de budgettaire impact te berekenen zodat de betrokken overheden kunnen nagaan wat financieel haalbaar is en welke maatregelen prioritair zijn.

We moeten er ons echter van bewust zijn dat om een grootschalige hervorming gaat die noodgedwongen een gefaseerd karakter zal kennen. Er kan niet ondoordacht gehandeld worden, anderzijds kan dit niet op de lange baan geschoven worden.

Momenteel wordt er gewerkt aan een planning waarbij op de korte termijn wordt gekeken naar de nieuwe gevangenissen, the 'prisons of the future', om met een nieuw model van gezondheidszorg voor gedetineerden te starten. Het gaat bijvoorbeeld om het grote penitentiaire complex in Haren en de nieuwe gevangenis in Dendermonde die dit najaar zullen openen. Hieruit trekken we de nodige lessen voor de andere gevangenissen die daaropvolgend de overgang moeten maken.

4. De Forensisch Psychiatrische Centra vallen buiten de scope van de penitentiaire gezondheidszorg gezien er enkel geïnterneerden verblijven. Voorzieningen voor

geïnterneerden zijn bovendien een federale bevoegdheid. Vanuit Vlaanderen spelen we geen rol in de Forensisch Psychiatrische Centra. U kan met uw vragen terecht bij de federale ministers van Justitie en Volksgezondheid.